

Erdélyi Híradó

Szombaton, $\frac{4}{23}$ (Április 23-dikán) 1831

Nagybritannia—Frantziaország—Belgaország—Porckusország—Olaszország
Törökország—Lengyelország—Nzt. Társalk. 17-dik Szám.

NAGYBRITANNIA

Az Alsóház' martius' 21-dikei ülésében folytatván Chiel Úr az ő', a' Parle-mentreform mellett fogó bosszú és igen fontos Beszédét, sok elmés mondásai között, így szól egy helyen: "Ne engedjük ezt a' nagy kérdést a' halottak által döntetni-el, hanem az élők által (mert minden háborúban a' halottak szabják ki a' végszakasztó septentriát). Mit használnának nekünk minden országlo szeméjnek, ha a' nép' bizodalját elvesztenők? Fektesük az egyik mérő-serpenyőbe a' régiségre eszméltető öregbik Pitt' elméjét, az ő' híres fíjának tündöklő lángeszét, Fox' indulatos logicáját és igéző humanitássát, Sheridan' szikrázó leleménynyét, Burke' szélesen elterjedt nevét, Grattan' egyenes lelkét, Windbam' éles elméjét, Tierneynak az emberi józan-okság' ékes-beszédét és a' tökéletességre ment Canning' mindenféle tálen tomát, — mindezen virtust, bölhséget, hazaszeretetet ezt a' beszéd-igézést, — akkor osztán a' másik' serpenyőbe a' nép' bizodalját, hajlandóságát, szeretetét, lelkesedését, a' milliók' minden szívét; — hol van ember, ki egy pillantatig kételkedhetne, melyik serpenyő süjje-le, melyik fog felbillenni? —

Az Alsóházban által adott Sir G. Clerk,

mártz. 25-dikén, egy, 600 aláírással készült Kérelmet Edinburgból, a' reform ellen. Hume Úr figyelmetessé tett a' felől, hogy ugyanazon Városból beadott más Kérelm a' reform mellett, 25,000 aláírt nevet visel. — Mártz. 28-dikán tanátskoztak az Alsóházban a' tengeri-Statusokról és a' Civillista' folytatásáról. A' Felsőházban nagy vetekedés indult a' reform hill felett. Wharnciffe Lord és Wellington Hg. hosszason jelentették ki magokat a' javallott reform ellen; de a' melyket Brougham Lordkantzler, Grey Gróf és Plunket Lord hatalmason védekeztek. A' Parlament — ház együtt maradt éjjeli harmadfél óráig.

* A' Shottlandi Lordadvocat, kinek a' választása az Alsóházba rendellenül esvén-meg, semminek számlálatott, Sir J Scarlett helyett megyen ismét az Alsóházba, miőt Maltonért Képviselő. — A' O'Connel' fíja, Maurice O'Connel, egy-néhány napi választás után, meggyőzte a' maga' vetekedőjét Sir Edward O'Brien-t mint Clarei Képviselő, az Alsóházban. — Cork, Limerick, Cashel, 's általjában tsaknem minden nagyobb városok Írlandban, követik Dublinnak a' példáját, és Gyűléseket tartanak, hogy a' reformbill' kedvéért Adresseket adjanak-be. Völt ellenben Noxburghban-is' efféle Gyűlés, Shot-

landban, melyben 47 szózattal 23 ellen a' reformbill ellenére szózatolták a' Kérelmet. A' fő-beszéllők között a' reform ellen, volt Sir Walter Scott. Beszéde kezdete ez: "Nem akarom soká terhelni a' Gyűlést, mivel' beteges vagyok; de, mivel' ez a' pillantat oly' fontos, hogy ha jelen-lételem életemmel kötünem-is be, még-is örömist botsátanam-ki utolsó lélekzetemet a' Parlament előtt fekvő rendszabas megvívására." Az ő' Beszédét különösen megkülönböztette a' Frantziaország ellen kimutatott mérge, mondvan, hogy a' waterlooi ütközetet soha-se fogja elfelejteni; úgy hogy, Anglia soha-se tessz bátorságban, valamig Frantziaország neki még kart tud tenoi.

* Mit beszell a' Sun? — tudná ő, hogy Coburg Printz nem sokára Belga Király fog lenni; és hogy az őt nagy Hatalom végképpen megallapította volna Belgaország' birtokának határszéleit. A' Galignani's Messenger, ellene mond ennek.

A' Times a' mellett marad, hogy az anglus Király erőssen meghatározta magát a' Parlament' feloszlatasara, mihelyt azt a' Ministerek sükségesnek találnak. A' Parlament elhalasztódna mártz. 30-dikától, apr. 12-dikéig; másutt, 14-dikéig; ismét mások szerint, 18-dikaig.

* A' Morning-Herald ezt mondja: "A' frantzia országoszek, tsak még kevéssel is ezelőtt értesére adta a' világnak, hogy Frantziaország, a' belé-nemavatkozás principiumát nem tsak fenn fogja tartani; hanem, erőlteti is azt, azaz, Frantziaország, nem tsak nem avatkozik külső Státusok' függetlenségébe; hanem, másokat is meggátol abban. Küldött volt-is akkor Sebastiani Gróf írott Jelentéseket némely udvarakhoz, hogy ide-'s-ide nem fogja helybe-hagyni a' betsapást. Tökéletesen vilagos beszéd volt ez. Azon pri-

ncipium' feltartása, igazában sükséges is volt az európai béke' fenn-tartására. Az utolsó julius-revolutio után, nem lázasztotta Frantziaország a' saját szabadságjok' megnyerésére törekedő nemzeteket úgy, mint az előbbi revolutiókban, fegyveres segedelem' ígérétevel; sőt-inkább, az egymaskoztvaló belé-nemavatkozást nyilatkozattatta-ki. De ez a' gyökérertelem alig volt kihirdetve, már megtörte azt Frantziaország és Anglia, a' többi Hatalmakkal együtt, a' belga ügyekbajokban, egyik itt, másik amott Európában. Ostoba vakító-műszerré vált ez a' principium utóbb, mely ezután senkit-sem fog megszedíteni; és jobb lett volna azt kihagyni a' diplomatikusok' szótárjokból.

Londonban nagy gyűléseket tartottak a' Parlamentreform ellen a' privilegium-hoz ragaszkodók, még nagyobbat pedig az a' mellett fogók; úgy hogy olyan gyűlésre, ebben az esztendőszázban senki sem emlekezik. A' mi több, azon 16 Parlament-tagok közzül, kik Katholikus Papok, tsupán egy volt, a' ki a' reform mellett szólók által beadott kérést alá nem írta. A' Journalok között tsak az obscurus Albion és a' Morning-post az, mellyeket Don Mig. és a' Karolyisták fizetnek, és nem tartoznaka' szabad független foljoírások közzé.

FRANTZIAORSZÁG

Páris, mártz. 29. — Sok esztendeje, nem volt a' rendtartás (regimen) nállunk oly' hatalmason folytatva, mint most. Az Uróság, mellyet a' mi' Első-ministerünk' characterében óltároltak, ekkorig még jó gyümölsöt termett. Az ő' Kollégái, úgy láttzik, tökéletesen egyet-értenek övele, egy olyan politikában, mellyet talentom és állhatatosság végre-hajtani képes. Úgy-láttzik, állhatatossága által ébresztette-fel azoknak bizodalmát, megkülönböztetésével szerzette-meg maga-

nak az ő' önkéntes hozzá-kapcsolódásokat. A' behatásnak egy részét viseli a' Monárcha, valamint eddig minden tanácskozásnál; minden Hivataloknál szoros fenyték van az alsóbbakon, a' szolgálat ügyében, feltételtelen engedelmesség tételt kötelességekké; és a' törvények által-hágását senkinek, akarkinek bíjják bár ötet, el nem engedik. Nem mulat el még Perier Kazimír Úr semminemű világosításokat, kerülőírásokban, hitvallásokban; semmi-bizonytalanság' lépéseiben, sem kétértelműség' beszédében. Viszsa-tartózkodás nélkül mondja ő ki a' Státus' szükségeit, és lekötelezi magát, tsaknem maga a' jövődökre, a' legmeghatározottabb szavai szerént. Szava, teljes bizodalmu, és még-sem felhíjjázó. Kimondja értelmét a' dolgokról, sőt azt kell mondani, akarattját is, tettetés nélkül, és így, senki előtt titokban vagy homáiban nem maradhat; mely az országglószéknek tulajdon systemája, 'sat. egy bölts characternek némes vonásai, melyek egy jó Ministert megkülömböztetnek.

Páris, mártz. 30-dikán, a' Journal des Debats azt mondja: olyan emberek-is vannak, kik azt hiszik — jobb volna a' béke-alkudozást ágyülvésekkel kezdeni. Ezek, kétségkivül nem tartják elégnék Frantziaország' betsületének, a' Bologna' kitararítását tsupa fenyegetődés által hajtani-végre. A' bölts országglószék, mely az ő' egész számadását esmeri; elébb, fenyegetődik, 's akkor küld osztán, ha szükséges, regementeket. Így teszi az, a' jó hírt-okot (just) a' maga' oldalára, 's fognak ömellelte az emberiség és az okosság; mely, tapasztalás szerént, nem fojtja-meg a' nemzet' enthusiasmusát. Hogy Frantziaország' Olaszországban a' propaganda' jussával él, melyhez senkinek simts jussa, az, igaz: de még-is, a' szabadság' zászlója alatt, éppen úgy

gyüülök ötet, valamint a' despotismuse' alatt. A' kinyilatkoztatásnak világosnak és meghatározottnak kell lenni; nem szabad annak soká kimaradni; mert, ámbár ez még nem hadi eset (casus belli); de akkor már, a' betsület' esete; Perier Úr pedig, elégtételtígért nekünk, — várjunk. Most már az országglószék' kezében van a' háború' és béke' dolga; erőssen és felszóval megígérte az nekünk, és méltán tarthat olyan feleletre számot, mely hozzánk illik.

A' Courrier Français azt mondja: "Nem kell magunkat hagyni megszedíteni a' Tanács' Elölülőjének hétfőn kibotsátott kinyilatkoztatása' characterén. Bár mi vígyázva és jámborúl volt-is az írva; még is egészen háborúra van az erányozva. — Fel-is idézi még ez a' Journal az országglószéket, hogy tegye-le tünődését az associatio eránt, valamint a' propagandától-se féljen; a' nemzetek' sympathiájára kell most támoszkodni.

Toulonból mártz. 31-dikéről, hogy az áng. korvette Wasp oda megérkezett tegnapi. Ha az, a' mi' tengerpartunkon azt akarja szemléloi, a' mi ott folj; úgy, tsak ápr. közepéig maradjon, a' hol nagy katonamozgást fog látni. Ápr. 1-sőjétől fogva, regementek fognak Toulonon által menni, hogy a' Var-departementben szállásoljanak (cantonner); más katonaság, mely St. Maximinen által jönnek, az alsó-álpes-Departementben fog tanyázni. Elsőjétől ötödikéig 12 ágyúpad megyen itt által. Az 1700 lovat, mely ahhoz tartozik, a' vidéken osztják széjjel. A' 4-dik könnyű reg. tegnapi ment-el Marseilleből Sisteron-felé: az Avignonban, Arlesben 'sat. volt katonaság után-indulásra mozdultak már. Oly' nagy mozgások mellett, nehéz a' béke' fenntartását binni.

Perier Úr, a' maga' előtte szolgáló-

nak a' systémáját, a' Lafitte Úrét követi. Ne-hogy a' nehétség nevededjen; úgy-láttzik, még most először könnyen fogják venni a' luxemburgi ügybajt: az újjonnan kívánt 100 millió frank, tsupán az olaszországbeli béketeleenségekre van szánva. Ezzel már másfél milliárdra nevededik az idei budget: de még a' fizető publicum sem szóll az ellen, semmit; nem-hogy a' Journalok szóllának. A' mérsékletiek, megleégesznek azzal; mivel' azt gondolják, hogy Perier Úr a' nagy készület által a' békességet teszi bizonyossá: a' háború-felekezést is megleégszik, mert úgy gondolkozik — háborúhoz készülnek. Azombau, tsuda jelenet, mellyet a' frantzia históriában nem esmernek: ámbar a' külső politikával elég dolog van; még is fölívást tart a' tüzes vetekedes a' belső politika felett.

BELGAORSZÁG

A' Belge (Journal) ezt mondja: "Antwerpenből Brüsselle jött egy Tiszt' ki-nyilatkoztatása szerént, össze-hívatlak ott mártz. 25-dikén, a' várvéd' minden fő-Tisztjeit. Nypels Gen. Coitin Generalhoz maenvén, azt mondja: "Brüsselle kell mennünk; már a' Lüttichiek előnkbe vág-tak. Le kell buktatni a' Regenst, és Oran-je Printzet kikiáltani. Ha legutól érke-zünk oda; úgy, nem adnak nekünk Tisztséget. "Coitin Obester azt feleli: "Ó, a' nép által behozott országlást köteles teljes erejéből fenntartani: tsak a' nép veheti őtet le, ha, nem elégszik-meg. Ezzel, a' szalába megyen, a' hol a' 3-dik és 4-dik Tsapat' Fő-Tisztjei voltak. Azt mondja itt Vandersmissen Gen. hoz-zajok: "Felidéztem uraságotkat a' Brüs-selle-mentelre és a' Regens lebuktatá-sára: 25,000 Lüttichiek vitték már vég-re ezt a' mozdulást, és nekem 25,000 ember van parantsolatom alatt." Coitin felelt. "Az úr áruló; agyora lövetem

uraságotat katonáimmal; nem esmerem többé az Úr' parantsolatját." Clom Obester ezt veti hozzá: Nem akarja ő ma-gat hosszas szolgálatja után megbetstele-meni. Ez a' két Obester és minden Tiszt, egy-szívvel-lelekkel ki-nyilatkoztatták, hogy ők egyedül-tsak az országlószeknek engedelmesskednek, és a' nép' dolgához hí-vek maradnak.

Coitin Obester egy pillantatban össze-szedte a' Tsapatját, tudtara adta annak az ítselkedést, megváltoztatta a' parolát, 's megültotta katonáinak, hogy a' két Generalnak engedelmesskedjenek: ő-maga sok kerülő-ört vezérelt az ő' saját se-regeből. — Azombau, pénzel is kínálták a' katonaságot; azt beszelték nékiek hogy az egész polgargarda a' Printzre szóza-tolt, ki 25 millió forinttal a' váratskában tartózkodik, és vasárnap' teszi-meg pom-pás bemenetelét Antwerpenbe. — Az oran-jistak' planuma felsült: a' nemzeti egy-gyesületnek egy tagja (Rodenbach Obes-ter), melyben a' Tiszt' a' fentebbi nyi-latkoztatást letette, azon nyomon ment a' Hadministerhez a' tudósítóval. — Nypels Gen. önként elő-állott mint fogója a' Petit-Carmes-be, 's azt kívánta, hogy a' Hadi törvényszék vizsgálja-meg az ő' magaviseletét, hogy az ő' magaviseletén elterjedt hírek nyilván gyaláztassanak-meg.

A' szövetséges Congress' mártz. 18-dikai protokollja szerént, 24,000 ember német-szövetségi katonaság, ütközetre kész állásba tétessenek, hogy a' luxem-burgi Nagyhertzezségbe a' tsendességet és a' hollandus Kiray' méltóságát ismét helyre állítsák.

Azon nyilatkozásban, mellyet a' bel-ga Társaság mártz. 27-dikén a' néphez kibotsátott; és a' mellyet a' Congress' es-meretes tagjai Tielemans, A. Gendebien és Van Meenen írtak-alá, e' van: "Hadd legyünk mi Delgák, 's végezzük-el re-

volutiókat magunk, a' mint azt elkezdettük. De mindenek előtt — legyünk mi készen a' háborúra. Minthogy meg kell lenni; háborút a' Barbarusoknak, kik még elfoglalva tartják birtokunk' egy részét; háborút, hogy a' dolgok' rendinek véget-vessünk, mely, nem hogy alakos valódi hasznat ígérné a' békeségnek, inkább hátráltatja a' földmívelést és a' kereskedés' haszonérdeklését; hadat, hogy a' hollandus adosságot nyakunkról lerazzuk; hogy birtokunk' eltsipptsuppolasát az európai gyalázatot elkerüljük, melyek a' véikestars Willemet nekünk tartogatják; hadat, hogy minden megvesztegetés-próbákat elrontsunk. Ideje az aranynak vasat vetni ellenébe, háborút, ha meg kell lenni, hogy minden szövevényes megfjtések könnyebbítessenek. Nem kell félni semmi idegen belé-avatkozástól. Régen elsűjdedt volna szabadságunk, ha szorongatassáskban a' Hatatnak valamit tehetnének ellen.

Mindenféle ismét zenebona támodott, még-pedig pusztító, Belgaország' némely városaiban, a' többek közt Lütichből azt írják, hogy a' nép' rettentő dühét, tsak képzelní-sém lehet, midőn az a' Willem Király nevét, arany-betűkkel, korona felette, egy darab vaspléhen találta, melyet a' házban benn pusztítók a' kiön morgóknak mutattak. Sokan lementek a' piotzébe, ittak (még-pedig úgy, hogy sokan fél-hóltón buktak-le) 's verték földhoz az edényeket, 's úsztak a' borban 's drága italokban. Sok házat hord itt fel például, melyeket a' nemzet' motska elpusztított.

BURKUSORSZÁG

A' Preuszische Staats-Zeitungban e' van: Königsbergi Levelek jelentik, hogy ott, mártz, 28-dikán, a' muszka határszélről tudósítás jött a' wilnai Gouvernemenben kiűtött felkelésről. A' lázza-

dók, azon Levelek szerént, erőt-vettek az ezelőtt töllök elszedett és Roznyban lerakódott fegyvereken, és mennek Geor-geuburg-felé előre, a' honnan már sokan ide futottak a' lakosokból. Geor-geuburg-felé nyomulásokban, sok apróbb városokat kipusztítottak a' lázzadók a' wilnai Gouvernemenben, és egynehány ellenek küldött Kozákokat vissza vertek. A' mint Tilsitből hallatik (a' hol Sándor Napoleonnal össze-ölekezett) a' lázzadók Paurrogenben is megfordultak már.

Berlin, apr. 2. — A' burkus hadseregben nagy elő-lépések tétettek. Érkezett ide egy tudósítás, mely szerént Samogitiában, a' muszka hadsereg' háta megett, váratlanul egy veszedelmes insurrectio ütött-ki és egy nagy fegyvertár az insurgensek' kezébe esett. Sok muszka Tisztviselők futottak a' burkus birtokra. A' Litthauiak a' kiűtésre azon időszakot vártak, melyben a' muszka gárdiát, tövábbitámban Wilhel-felé előre. A' háborúi keserű sorsot tsak sajnálni lehet, melynek láttére ilyen módon terjed; de még is a' nélkül, hogy Lengyelországnak, hihetőleg, kedvezőbb kimenelt lehetne reményleni.

A' Hamburger Correspondent szerént, az ifjú Czartoryski Hg., a' lengyel ország-lószek' Elölülőjének a' fija, Berlinbe jött volna, azt nyomozni, — mennyiben volna a' Király hajlandó egy béke-közben-járai szakmányt felvállalni. Frantziaország' reszéről-is sürgetve kérnék-meg a' Királyt egy afféle közbenjárásra.

OLASZORSZÁG

Olaszországi levelek szerént az austriai tsászári katonaság mártz. 29-dikén foglalta-el Ankonát, A' felkelők' országlószeke' és hadserege' volt Fejei, többnyire Görögország-felé indultak, hajókön.

TÖRÖKORSZÁG

Serbia' határszélről, mártz. 17. — Az

albániai lázzadás' elnyottatása-ólta, legnagyobb gondal tsak a' maga' saját haszna után járt Resid Basa, 's a' köz-ügyek-bajokra kevés figyelmét fordította. A szemre-főre mindenütt uralkodó tsend, a' hívség' bebizonyítása, mellyet az albániai és boszniai törökök' fejei a' Portának naponként palástoltak, úgy elrengették ezt, hogy a' össze-esküvésről még-tsak nem is álmodozott, mellyet neki tsaknem szemelőtt a' skutári és trawniki Basák, az Albanusokkal és Bosnyákokkal együtt koholtak, melynek nem egyéb volt végtárgya, a' Sultán' lezuhintásánál a' fejedelmiszékről. A' nélkül hogy Resid Basa vagy valaki az ő' körebeliek közzül, veszedelmekről, mellyek a' Vezért vagy a' Sultánt fenyegették, álmodozott volna, egyszerre kirontott egy a' legveszedelmesebb lázzadások között a' milyen tsak valaha a' török birodalmot meglátogatta. Egész Albania, Bosnia és Macedoniának egy része pártütésben állt. A' skutári Basa vezeti a' mozgásokat; szeméjjesen ment ő az albania-macedonai határszélekre, 's itt, egy sereg katonaságot gyűjtött össze, melynek Konst.poljra kell mennie, az alatt míg a' trawniki Basa az övével és egynehány ezer Bosnyákkal Resid Basára indult. Ennek nem volna elég módja maga' védelmére, nem-hogy a' fenyegetett főváros' kedvéért mozdúlhatna. Egy szóval, a' Sultán' fekvése rendkívül veszedelmes.

A' Jantsárok' helyre-állítása a' vezérszó a' pártütőknel; kiket idegen behatás igazgatna. A' rendes katonaság, melyre a' Sultán talán támoszkodhatna, alig elegendő Konst.polj' zabolán-tartására; ha a' pártütésnek talán out-is volna ágaztja. De, nem-is olyan bátrak azok, mint a' rendetlen népkatonaság, mellyet a' fanatizmus, egyszersemind a' 'sákmány' szeretete, 's még a' bosszúállás-is ösztö-

nöz. Talán lenne 'hát már most Keletnek politikai fontossága; hanem, fájdalom, ismét a' szánakozásra méltó vérontás' láttére.

Ekkor még, a' mint beszéllek, készakartva halogatta a' Sultán a' hadi-adó' leróását Muszkaország' részére; és igyekezett a' feltételekbe foglalt eggyesítését az elszakasztott districtusoknak Serbiához mindenféle nehésségek által késleltetni. Általában, úgyláttott, hogy a' muszka hadsereg' elmenetele-ólta, ismét igen magassan fenotartja a' fejét, és elefejtette, hogy az ő' léte tsak Muszkaország' maga-mérséklése által késleltetett. A' Porta által tett hadi készületek, ekkor még a' tengeri szolgálatot illetik, és úgy láttzik, nagyon szélesen elterjedt plánumhoz vannak szabva. Bizony-bizony nagyon a' Muszkára jár a' rúd.

LENGYELORSZÁG

Egy, a' varsói Statusjournalban álló napi parantsolatja Szkrzynecki Generalissimusnak mártz. 27-dikéről, melyben ő a' hadseregnek, saját levelezését a' muszka tsászári Fővezérrel, elő-adja, azt mondja a' többek közt, hogy ő' az emberiség-érzemenytől vezettetve, és a' vérontásnak véget-vetni óhajtván, Diebits Gróf Hadmarsallal alkuba bocsátkozott, és 4 Levelet váltott már velle, mellyeket ezennel elő-ad, mellyekből láthatni, mennyire törekedett ő, valamint a' katonaság' betsülete' fenntartása-felől gondoskodni, úgy a' haza' jövődősorsa eránti buzgóságból, valami eggyességre lépni. Meg tudja eggyzersmind azon Levelekből a' hadsereg Muszkaország' száudékát és feltételeit is. Szánt-zszándékkal azon időt választotta ő béke-alkudozásra, midőn a' lengyel sereg' számára tekintetes, vitézi hajlandóságára, rettentő. Az ő lelkiismerete neki tanúja, hogy egy Generalissimusnak a' kötelességeit egész ki-

terjedésében beteljesítette: mert, korántsem abban állanak azok kirekesztőleg, hogy verkedjen és ismét verkedjen; hanem abban is, hogy minden össze-tsapás után, az ellenséget békével és ismét békével megkínálja: ez az ő katonapolitikájának az értelme; és, reményli, hogy az ő fegyvertársai helyesen fogják azt tudni megbetsülni. Tsendetekintettel szemlélte tehát ő a' vélemények' külömbfeleséget, mellyeket itt-ott, politikája fellett mutattak: az ő' választott mondása, valamint bizony az egész hadseregé is, ez: "Győzdelmeskedni, vagy betsületesen elveszni.

A' Preisische Staats-Zeitung Varsóból mártz. 31-dikéről, ezt hozza: "Vége van Varsó körül a' fegyverszünetnek. Ma hajnalban megszálltak az öldökös eszközök túl-a'-vizen, Grochownál, 's egész nap' dörgöttek-ropogtak. most (esteli 11 órakor), újjra tsend állott-be. A' vissza jött sebesek azt beszélik, hogy a' lengyel gyalogság a' Muszkákat, a' már gyakran emlegetett egerfa-erdőből vissza nyomta, 's az ellenség besántolt táborát bajonettal vette-el. A' kodós idő nem engedte a' viaskodás' szemlélését. — Tegnapi' éjjel, fel akartak a' Muszkák a' prágai hidat gyújtani. Fenyővel, szalmával es más könnyen gyuló alakokkal meg rakott gyújtóhajókat botosítottak - le a' Weichselen Karezewnél. Vólt még mindeniken egy rakás granád. Ezen ladikokkal azon-törekedtek, hogy a' vizen lebotsátván, a' hidnál akadjanak - meg, 's gyújtásák-meg a' hidat; 's a' granátok' széjjel tsattogván, ne engedjék a' tűzöltást. Kozákok kísérték ezt a' gyáva vitességet hogy a' ladikok fenn ne akadjanak. Nem sült-el a' szándék, a' hajók megakadtak, a' granátok elkezdettek széjjel pattogni 's egynehány Kozákok megöltek. Két gyújtó-hajó megégett, a' harmadik meggyú-

lás nélkül fenn-akadt. Öt egész óráig halották a' granátok' ropogását; 's ebből ke-rült az a' hír, hogy Willanow-felé a' múlt éjjel nagy ágyúzást hallottak.

Varsó, apr. 1. — A' tegnapi győzödelem' napja az egész várost örömmel telte-el. A' Geismar' seregét semmivé tették a' Lengyelek; Rosen Gen. pedig tökéletesen megverettetett. Ezen dittösséges nap' gyümölteit egyenesen a' Generalissimusnak kell köszönni. Böltsen kigondolt planumát oly' véletlenül, hirtelen es nagy titokban bajtotta végre, hogy még magok a' Varsóiak is, ámbár minden a' város' falai alatt ment véghez, tsak a' tsata' jó foljásakor tudták-meg a' viaskodást. A' prágai hidat, tegnapelőtt éjjel, a' lengyel katonaság' által-költözése előtt, vastagon megterítették szalmával, ne-hogy a' lovasság' es ágyúk' által-költözésekkel nagy dobogás legyen 's az ellenség észre-vegye. — A' fogjokat egyne' hozták-be; a' 95-dik reg. tsaknem egészen loagságba esett. A' "Varsó' Fijai" nevű lengyel reg. most vólt legelősször tűzben, frantzia Obester Romarino commandója alatt. Minskél, a' hol a' Rosen Gen. serege (21,000 ember) állott, igen nyakas vólt a' hartz, egész nap' viaskodtak, 's végződött a' Muszkák' teljes megverettetésén. A' hatalmunkba esett ágyúk' száma 30-nál több. Diebits Hadmarsal nem vólt jelen azütközetnél, mivel' éppen az akkor megérkezett tszásári gárdakkal vólt dolga. Skrzynecki Generaliss. alatt ellöttek egy lovat. A' Kórmányszék' tagjai, Czartoryski es Barzykowski, jelen vóltak az ütközeten; valamint a' külső Minister Malachowski is ott vólt.

Varsó, apr. 4. — A' Státushiradó' hivatali tudósításai között vannak a' Generaliss. tudósító Levelei a' Kórmányszék-bez, mellyek között első ez: "Dembe-

Wielki, mártz. 31. esteli 10 óra. Sietek a' máj napnak fontos történeteiről tudósítani, de előre meg kell jegyezmem, hogy mivel' a' tábor ma egész nap útban és hártzban volt, a' körülállásos tudósítások hozzám ebben a' pillantásban még be nem jöhettek, hogy belőlök tökéletes tudósítást készíthetnék. Azt tehát alkalmatossabb időpontra halasztván, az általános Resultatumokról tudósítom az Igazgatószéknek. — A' nemzeti tábornak előserege ma- reggel megtámodta a' General Geismár Seregeit, mellyek Vavronál erős sántokban feküdtek. Két órai hártz után az ellenség a' sántokból kiverettegett, és az országúton Minsk-felé üzetetett. Az ellenség, kinek segítségére több ízben újsapatok érkeztek, igyekezte egynehányszor az erős fekvéseket, mineműek azon az országúton többen találatnak, használni. De ez a' törekedése újabb megújabb veszteségében került. Végre, előhaladt General Rosadnek egész serege, Dembe-Vielkinél öszvegyűlve, előhaladásunknak gátolására. A' tsata, mely itt kezdődött az ellenségnek megverettetésével, és fekvésének elfoglalásával. — A' Muszkák nagyon sokat vesztek, holtakhan és sebesekben; a' foglyok száma, a' mennyire azt eddig megíélhetni 5--6 ezer-felé jár. Ez utólsók között vagyon General Levandovski, több Stab-tisztek és sok apró tisztek. Nyertünk két zászlót, több (16--20) ágyúkat, sok puska-poros hordókat 's szekereket, és egynehány ezer darab fegyvert. Ez a' győzödelem annyival-jobb, mivel' részünkről tsékély veszteséggel nyertük; az elesetek és sebesek' száma 4--5 száz körül lehet; a' mit annak lehet tulajdonítani, hogy a' megtámodás nagyon véletlen esett az Oroszoknak, és azt egész nap' a' legnagyobb tüzzel foljtattuk. Az ellenségnek némely Bataillonjai, a' mo-

tsárok közzé szorítva egészen levágattak, vagy elfogattak. — Minthogy 20 órája, miolta a' lóról le nem szállottam, lehetetlen teljesebb tudósítást írnom. Skrzynezcki. — II) Kaluszyn April 1 napjan, estvéli 10 órakor. (rövidértelmében). Az elősereg General Lubinski vezérlése alatt, ezen a' napon Geismar és Rosea Generáloknak futó seregeit tovább üzte. A' lengyel lovasság — jöllehet az országút mindeottt erdőségeken viszen keresztül — a' muszka gyalogságra, a' hol tsak érhetne, reárohant és tsapatjaikat széljel dúlta. Az ellenségnek veszteségét nehéz szorosan megmondani, mivel' annak felvételét az erdőség akadáljoztatja. Mindazáltal, a' holtakat és sebeseket nem tekinthvén, a' foglyok' száma már eddig 3000; és most is minduntalan hozzák őket mind a' szaguldzó katonák, mind a' mezei emberek, kik őket az erdőben tévelyegve találják. A' 4-dik lengyel Uhlanus regement 15 Zászlót nyert, mellyeket a' Fő-Vezér ezennel Varsóba küld. Azonkívül 120 puskaporos hordók és szekerek, 4 tabori patikák, több ezer puskák és sok terehordó szekerek estek a' Lengyeleknek kezébe. A' megtámodás mindenütt szél-sebességgel esett, úgy-hogy a' Muszkák tsak egy részét égethették-el magazinjaiknak, a' többi egész épségében a' Lengyeleknek jutott. Egy Lazaretben 120 terhesen megsebesített lengyelek taláttak, ezeket a' Fő Vezér Varsóba viteti. — General Lubinski az elősereggel Zavadyan (Kalusczin városán túl) fekszik. A' körülállásosabb tudósításnak küldését kéntelen a' Fő-Vezér más időre halasztani.